

GYULAFEHÉRVÁRI HIRLAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY. — MEGJENIK HETENKÉNT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Papp György könyvnyomtató intézetében.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős: a kiadó.

Munkatárs: **Dr. Mayer Ödön.**

Kiadó: PAPP GYÖRGY

Előfizetési árak:

Egész évre 8 K., félévre 4 K., negyedévre 2 K. Egyes szám ára 20 fill

Hirdetések díjszabás szerinti árban közöltetnek.

Vidéki kölcsonökröl.

A rohamosan fejlődő vidéki városok és községek érdekei nagy beruházásokat igényelnek. Szegény országban szegény mindenki. Szegény a város, a falu, még a megye is. A községek adózó polgárai az óriási adóterheken kívül súlyos községi pótdadók terhe alatt nyögnek. Az emberek igényeivel lépést kíván tartani a város, a falu is. A magyar városok és községek nagy része teljesen vagyontalan. Azok a városok, a melyek valamikor szép vagyonnal és nagy jövedelemmel rendelkeztek, ma már csak a pótdadó segítségével képesek vegetálni.

Az állam már régen igéri, hogy segíteni fog az eladósodott városok sorsán; ez a segítség azonban még mindig késik. A kultura azonban a nagy városokból diadalmasan vonul a falvakba. A petroleum világítást a légszész, villany, acetylen stb. váltják föl; sáros, régi utcáikat kövel, aszfalttal, sőt faburkolattal pótolják. Az ócska, rozoga középületek helyett modern paloták emelkednek. A községek népnevelési igényei új iskolák felállítását tették szükségessé. Nagyobb városokban a kórházak, szegény- és árvaházak létesítése újabb és újabb gondokat okoznak a kevésbbé vagyonos városoknak. Ezekhez a községültségletekhez természetesen pénz kell. Az állam vajmi ritkán támogatja a vidékieket. Az állami jövedelmeknek a fejlődő Budapest igényeit kell kielégíteni.

A vidék még is lassu léptekkel igyekszik a fejlődés útjára lépni. Ebben a legnagyobb akadálya az általános pénzhány és pénzdrágaság.

Ha valamely vidéki város utcáit aszfaltburkolattal akarja ellátni, kénytelen nagyobb összegű kölcsönt felvenni, természetesen ezeket a kölcsönöket jó kamatra adják a bankok és ezen kölcsönök rendszerint nagyon hosszú lejáratúak.

Rendes körülmények között is, mikor a pénzügyi viszonyok beruházásokra kedvezöek, a városok kölcsönöket akkor is drágán fizetik meg, annál is inkább ma, a jelenlegi pénzviszonyok mellett a vidék nem is gondolhat községi kölcsönök felvételére.

A nagy pénzintézetek nemesak a kis vidéki takarékpénztárakat és szövetkezeteket tartják a zsebükben, hanem a vidéki városokat is. Ilyen kölcsönökkel több tekintélyes pénzintézet foglalkozik; az illető pénzintézetek, bár meglehetősen versenyt folytatnak egymás ellen, de a községi kölcsönökre nézve titkos kartel áll fenn közöttük. A kormánynek évek óta van tudomása a pénzintézetek ezen egyöntetű eljárásáról, azonban semmi nemű ingerentiát a bankokra nem gyakorolhat, kénytelen eltérni a vidéki városoknak ilyen módon való kihasználását.

Megtörtént az is egy pár évvel ezelőtt, hogy Arad városa egy frankfurti pénzintézetnél egy rendkívül olcsó kölcsönhöz juthatott volna, a kormány azonban a kölcsön felvételét nem engedélyezte, hanem utasította Arad városát, hogy pénzügyi szükségleteit hazai pénzintézeteknél szerezze meg.

Mostan, a midőn az egész pénzügyi helyzetünk javulását a külföldi pénzesportok támogatásától várjuk, felmerül jogosan az az óhaj is, nem volna-e helyes a városoknak és községeknek megengedni, hogy esetleg kedvező feltételek mellett kölcsönöket külföldi jónévű pénzintézeteknél fedezzék. A városok igényei és a kedvezőtlen vagyoni állapotok szükségessé teszik, hogy a községi kölcsönök ügye végre-valahára valamiként rendeztessék. Nem szabad és nem lehet eltérni, hogy a jó vidékiek ebben is ki legyenek szolgáltatva a fővárosi pénzmolochnak. Ha a kormány szíven hordozza a vidéki városok sorsát, akkor kell hogy találjon valami utat és módot, hogy a községi kölcsönök ügyei javuljanak.

Ha a mai kor igényeinek megfelelő színvonalra akarjuk a vidéki városainkat emelni, akkor vagy biztosítunk részükre jövedelmet, vagy pedig gondoskodunk olcsó s kedvező kölcsönökről.

A jelenlegi pénzügyi viszonyok kedvezőtlen volta leginkább azokat a vidéki városok pénztárait érinti, a melynek jelenleg egy hosszulejáratu kölcsönök felvételére vannak utalva, mert évtizedeken át fizettetik a jelenlegi magas kamatlábat.

Megérdemelnék az ilyen vidéki városok, hogy a kormány támogatásával megmeneküljenek attól, hogy a mai kedvezőtlen pénzügyi viszonyok következményei alól mielőbb felszabaduljanak.

Ennek pedig az a módja, hogy hosszulejáratu kölcsönöket a kormánynak a mostani kamatláb mellett engedélyezni nem volna szabad.

Várjanak a községi kölcsönökkel addig, amíg a pénzügyi helyzet megjavul.

Az új kiegyezés. A két kormány megkötötte a kiegyezést. Azok után, a miket egy bécsi lap közölt a részletekről, nincs okunk rajta örülni.

A Budapesti Hirlap szerint mi valamely függetlenségi látszatokat biztosítottunk magunknak, de minden ily formulát és látszatot summás milliókkal vagyunk kénytelenek megfizetni. Az osztrákok elvi konczesszióért, a melyekhez pedig jogunk van az ő hozzájárulásuk nélkül is, terhes pénzbeli sarcot követeltek és vesznek meg rajtunk az új kiegyezésben. Az önálló vámterület ugynevezett elvi állapotából egy még elvibb állapotába léptünk. Wekerle még tudná mondani, hogy ez hány milliónkba kerül. Csak kvótában, a bécsi lap közlése szerint, legkevesebb öt milliónkba.

Mi nem kicsinyeljük le az elvi vívmányokat. Igaz

294 lapon van megírva, hanem azt, melynek illusztrált magyar kiadása 32, francia kiadása pedig 52 levélből áll.

Az ilyen és az ezekhez hasonlatos dolgok böles meggondolása vezette körülbelül arra Zsemles András pékmester urat, aki életének 53-ik évében, a kartársak átkos versenye és gyalázatos intrikája miatt meggazdagodásának előtte, kora nyugalomba vonult, hogy senki másra ne bizza saját idvességének boldogságos munkáját, hanem azt ő maga hajtsa végre.

Végezte is a legnagyobb odaadással reggel, délben, este, sőt nagyobb penitencia idején egész nap szakadatlanul. És nem úgy, mint a képmutatók, kik örömet imádkoznak fennállva a gyülekezetekben és az utcák szegletein, hogy az emberektől láttassanak, hanem bemenvén titkos házának rejtékébe s bezárolva az ajtót, nem terhelé hosszas beszédekkel az eget, miként a pogányok, kik azt hiszik, hogy sok beszédek által hallgattatnak meg, hanem rövid, de annál buzgóbb fohászokban végzé ájtatosságát.

Csak hogy az ő ezen áhitatoskodása abban állott, hogy ilyenkor merült el — mint a buddhista a nirvánában — az édes semmivel nem gondolásban, a boldog öntudatlanságban. S ezen célra, mint erre igen alkalmas eszközt, a bort használta. Ezért vala az ő áldozati kelyhe a tele kanecsó, olvasója a pohár s fohászok az a kimondhatatlanul édes kortyogatás, melyben benne van a sejtelem, óhajítás, vágy, remény, megnyugvás, kiengesztelődés, feledés boldogító érzése mind, de mind.

Némelyek előtt talán különösnek tetszik a boldogság keresésének ez a módja. De ha az irigy kartársak

TÁRCZA.

Ősz van . . .

Ősz van és az ég fölöttünk,
Oly vidám még, oly derült;
Ugy nevet le tiszta kéken!
Még madárdal cseng a légben,
S ragyogás, fény mindenütt.

Hervadó fa lombja között
Pajkos sugár enyeleg,
S mint tavasz fuvallatában:
Éledeznek bokron, ágon,
Hervadt, sárga levelek.

Nevető kék ég sugára,
Mit jelentsz, tán új tavaszt?
Mely virágot hoz az ágra,
Friss harmatot a virágra
S bimbót s új rügyet fakaszt?

Óh ne esald meg, föl ne ébreszd!
Nézd, mi lágyan szendereg!
Igy hadd érje bús halála,
Észrevétlenül, álmába
Az alvó természetet! . . .

Róna Béla.

Zsemles András uram módszere.

Irtá: **Ferenzi István.**

Hitelt érdemlő tudósok tanuskodása szerint a szent Ganges partján százával állanak az imádkozó malmok, melyeknek kerekreire isteni eredetű betűkkel vannak rávéve böles Buddhának mindennemű alkalmatosságra előírt könyörgései és aki lefizeti a tarifában megszabott díjat, annak helyette leörlí a megfelelő számú és minőségű imát a malom. A vagyonosabb bennszülötteknél pedig az imádkozó-gép olyan házi szerszám, mint nálunk pl. a kávéörlő. Csak be kell tenni a szükséges imát s megindítani a gépet, a többi aztán már nem az ember dolga. Megtörténhetik ugyan, hogy nem alkalomszerű imádságot öröl, vagy hogy munka közben elromlik a gép s nem viszi idvessége óhajtott céljához közelebb a megtisztulásra vágyó lelket; de hát ez már a gépnek a bűne.

Arról is minden kétségen felül álló hírneves utazók tesznek erős tanubizonyságot, hogy némely népek lelkük megnyugtatása s a büntető hatalom kiengesztelése céljából valóságos áldozatokat hajtanak végre; sőt némelyek úgy vélik a legméltóbban tisztelni az Urat, ha embertársaikat fálják föl az ő dicsőségére.

Mennyivel másként van ez nálunk, igazhitű egy istenimádóknál, kik nem bizzuk gépekre, imádkozó malmokra üdvességünk munkálását, kik nem tűz- vagy vér-áldozatokkal, hanem úgy óhajtunk közelebb jutni az éghez s tisztán tartani lelkünket, hogy erre mi magunk törekedünk, magunk imádkozunk s olvassuk szent könyveinket. Ámbátor, hogy még a mi népeink között is akadnak, kik forgatják ugyan naponta a bibliát, de nem azt, melynek ószövetségi része 894, újtestamentuma

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váládékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlv.

Minthogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolási.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvosi rendelre a gyógyszerárakban. — Ára tüvegenként 4.— korona.

ugyan, hogy az ilyen papirost hamar el is lehet veszíteni. Hiszen törvénykönyvünkben birjuk függetlenségünk teljes jogait. De, hogy ezek ne holt érték, hanem eleven, forgalmi vagyon legyenek, ahhoz szükséges, hogy Ausztria is, Európa is, elismerésével honorálja őket.

Ennek a kiegyezésnek formai vívmányai csak akkor válnak értékké, ha azok, a kik létrehozták, becsületükkel, hazafiságukkal, munkájukkal és életükkel állanak ki érte, mellette és ha biznak abban és el is vannak rá szánva, hogy vagy ott halnak meg hivatásuk szolgálatában, vagy megtöltik tartalommal a formákat, amelyeket ily drága áron tudtak csak megszerezni a nemzetnek. Ezt a kiegyezést üdvözölni nem, csak elviselni lehet talán, a mi anyagi részét illeti. Egy meguszott tengernek látszik ez a szerencsétlen mű, amelyben csak egy jó van, az, hogy akik meguszták, egyelőre bele nem fultak.

A csórai ref. templomszentelés.

Benedek Károly alvinczi ev. ref. lelkész, egyházmegyei főjegyző buzgó és fáradtságot nem ismerő tevékenysége folytán ismételtelen is elévülhetetlen érdemeket szerzett magának, s nevét örök időkre emlékeztetéssel nem csak protestáns, de magyar nemzeti szempontból is.

Két nemzetiségi vidéken — Szászsebesen és Csórán — létesített a magyarságnak egy-egy várat, magyar kálvánista templomot, melyben édes hazánk nyelvén dicserhetik a hivek a Mindenhatót.

A csórai egyház a régebbi időben önálló egyház volt. A Barcsay-család, mint az egyház patronusa, s a csórai református hivek járultak hozzá az egyház fenntartásához. Idővel a hivek nagyobb része kipusztult, s egy része eloláhosodott, templomuk is a közelében folyó patak gyakori áradása miatt romladoszni kezdett, s így Csóra, mint filia, az alvinczi egyházhoz csatoltatott. Ez időtől kezdve, mint beszolgáló lelkészek, az alvinczi ref. papok gondoskodtak a csórai ref. hivek lelki gondozásáról, tartván ünnepek alkalmával istentiszteletet a még meglevő templomban.

Utóbb a templom falai is repedezni kezdtek, s a hatóság a templom használatát életveszélyessége miatt betiltotta. Ezután, az egyház jelenlegi pátronussa, nagybarcsai Barcsay Gábor engedte át kastélya egyik termét istentisztelet tartására.

Benedek Károly, mint a csórai egyház jelenlegi beszolgáló lelkésze, nem tudott belenyugodni abba, hogy

Csórán templom ne legyen, s az ő alkotó lelke rövidebb idő alatt templomot teremtett.

Először is hosszas fáradozás után a conventtől templomépítési alapra sikerült egy kisebb összeget kieszközölnie, s azután nyájas modorával, lelkesíteni tudó ékes szavaival annyira megnyerte az egyház jelenlegi pátronusát, nagybarcsai Barcsay Gábor ömeltőségét, miszerint dicső elődjei nyomdokát követve felajánlotta, hogy a templom részére telket, s az építésre szükséges összeg hiányzó tekintélyes részét (3052 koronát) a sajátjából ajándékozza az egyháznak.

A templom tervét és költségvetését, ugyancsak Benedek Károly felkérésére Szalay Ferencz építőmester, mint jóságáról és nemesszívűségéről ismert buzgó protestáns ember, az egyház iránti tiszteletből ingyen készítette el.

Igy épült fel a templom az Urnak dicsőségére, melynek felszentelési ünnepélye a következőképpen folyt le.

Reggel 8 órakor indultak a szentelésen résztvenni óhajtó hivek kocsikon Benedek Károly alvinczi lelkész lakásáról Dr. Elekes Viktor esperest vezetésével Csórára, az egyház pátronusa Barcsay Gábor vendégszerető kastélyába, a honnan a Szászsebesről érkezett hivekkel egyesülve kettős sorokban vonultak az ünnepség színelvére, a csinosan feldíszített templomba, melyet Benedek Károlyné és Pásztóhy Ödönné urasszonyok virágdíszbe öltöztettek.

A menetben ott láttuk a csóraiakán kívül Zeyk Gábor ömeltőségét, Hubay Zsigmond erdőtanácsost, Földes Tamás főerdészt, Pongrácz Géza főszolgabíró, Kovács Károly lelkészt, Bydeskuty Ede igazgató tanítót stb.

A magyarsággal és románsággal zsufolásig megtelt kis templomban az istentisztelet a XXX-ik dicséret 1-ső versszakaszának elénekelésével kezdődött, melyet a CCXVIII. dics. éneklése követett.

Az énekek elhangzása után Dr. Elkes Viktor gyulafehérvári esperes magas színvonalú, hasonlatokban gazdag gyönyörű imája következett. Egyházi beszédet ugyancsak Dr. Elekes Viktor esperes tartott.

Az ima és egyházi szent beszéd között Kovács Károly, Szászsebes ujonnan választott lelkésze, az ő kellemes tenor hangjával a „Magyar gályarabok énekét” adta elő, s az egyházi beszéd után a „Mennyben lakó én Istenem” kezdetű dalt énekelte, könnyekig meghatva a hallgatóságot.

Az ének akkordjainak elhangzása után az uracsora osztás következett, minek befejeztével Benedek Károly lelkész a templom rövid történetét ismertette s befejező imát mondott.

Az ünnepség a gyülekezet hálaadó énekével s a „Hymnus” éneklésével ért véget.

Ezért aztán hálás elismerésül mindenből úgy kivételét, amint éppen neki tetszett, sőt lassanként még a borospince kulcsa is a Rebeka néne kezére került.

Ilyen körülmények között természetesen csak apránként, de egyre fogyott a külső s belső gazdaság. A rétek, a szántók, szőlőcskéik egymás után kerültek az atyafiak, a szomszédok s más jó emberek tulajdonjogi gondozása alá. Az egészről az fájt legjobban Zsemlés András uramnak, hogy a szőlőből mind kevesebb lett a termés s alig-alig lehetett már kihuzni az ujjig. Sőt a legutóbbi szűk termés után már a farsang vége felé az utolsó hordócskára került a sor.

Én nem tudom, hogy van az, — az emberi cselekedetek titkos rugóinak rejtelmét vizsgáló lélekbuvárak tudnak talán megmagyarázni, — de gyakran hallottam, hogy nem egy ember, aki elpazarolta elődeitől örökölt vagyonát, midőn aztán nehéz munkával kellett fenntartani magát, takarékoskodni kezdett s vagyont szerzett. És hallottam eseteket, hogy az iszákos, midőn már mindene eluszott, nem tudott a máséból inni, talán nem is igen kínálgatták vele és józan életű lett.

Hogy mennyiben igazak ezek az itt-ott hallott beszédek, azt most nem kutatom. Én csak arról szólok, amit tudok. A Zsemlés András pékmester uram esodálatos esetét pedig ismerem, tehát csak arról beszélek.

Mert hát az kétségbenvonhatatlan tény, hogy midőn az utolsó saját termésű hordócska borra került a sor, Zsemlés András uram igen-igen komoly gondolatokba merült.

Az utolsó saját termés, mert amint Rebeka néne mondja — pedig hát ebben a tekintetben az ő nyilatkozata döntő erővel bír — az utolsó darab szőlőcske is be van már táblázva s jövőre más szüretel benne.

A saját pinczejéből való utolsó bor ez, mert a boldog semmivel nem gondolás órái után a nyomoruságos öntudatra ébredésnek tűnődései közben Zsemlés András uram maga is belátja, hogyha neki nem terem, hát akkor nem is lesz többé az ő pinczejében bor.

Enélkül pedig az élet nem élet, — szövi tovább

Templómozás végeztével a vendégek két csoportra szakadva ebédre gyűltek össze részben Barcsay Gábor ömeltősága, részben Pásztóhy Ödön községi jegyző vendégszerető házában, mely kellemes hangulatban a késő estvéli órákban ért véget.

Nem fejezhetném be méltóbban szerény tudósítástomat, mint azzal, hogy a jóságos Isten sok ilyen buzgó, fáradhatatlan lelkipásztort adjon egyházunknak, mint Benedek Károly; s sok olyan lelkes, egyháza ügyét szíven viselő patronust, mint nagybarcsai Barcsay Gábor ömeltősága: akkor nyugodtan remélhetjük az annyi viszontagságon keresztül ment édes hazánk és szeretett egyházunk felvirágozását.

Egy jelen volt.

ÚJDONSÁGOK.

Gyulafehérvár, 1907. október 10.

— **Személyi hír.** Gróf Majláth Gusztáv Károly erdélyi püspök úr f. hó 9 én székhelyére visszaérkezett Budapestről, hol a püspöki konferencián vett részt.

A székelykereszturi bérmláson Lányi József dr. fölsz. püspök végezte az erdélyi püspök fentemlített elfoglaltsága miatt a bérmlást.

— **Kinevezés.** A m. kir. igazságügyminiszter Szabó Lajos cs. és kir. 86. gy. ezredbeli őrmester igazolványos altisztet a helyi kir. járásbíróshoz irnokká kinevezte.

— **Áthelyezés.** A m. kir. igazságügyminiszter Zekány Károly titeli kir. járásbíróshoz irnokot a helyi kir. járásbíróshoz áthelyezte.

— **Házasságok.** Binder Frigyes vasesztergályos segéd és Thomae Zsófia hajadonnő, — Sinteá György görgényszentimrei lakos fodrász és Holczer Terézia hajadonnő 1907. október hó 6-án törvényes házasságot kötöttek.

— **Halálozások.** Drimus Ferencz helyi ács 1907. okt. 3-án 87 éves korában elhalt. — Cseckedy József városi pénztárnok Károly nevű 1 hónapos fia 1907. okt. 7-én szintén elhalt.

— **Október 10-iki munkaszünet.** A gyulafehérvári munkások a folyó hó 10-ére bejelentett és tudomásul vett körmenetet és népgyűlést megtartották. A körmenetben és népgyűlésben mintegy 400 munkás vett részt. A népgyűlésen az általános titkos választási jogról beszéltek s azon határozatot hozták, hogy az általános titkos választási jog mielőbbi behozatala kéressék. A körmenet és népgyűlés különben egész rendben folyt

átkos konkurencziája és gyalázatos intrikája miatt kora nyugalomba vonult Zsemlés András pékmester uram több mint egy félszázados élet keserű megpróbáltatásai után ezt találta magára nézve legboldogítóbbnak: azon bár szabad, sőt talán illik is megbotránkoznunk, de attól őt eltiltani semmi jogunk nincs.

És Zsemlés András pékmester uram ezen önboldogító munkájában különben is okos elővigyázattal élt s olyan lelki gyakorlatot tanusított, hogy még soha el nem tévesztette a boros poharakból álló olvasó szemeit. S e tekintetben az ő egészen új saját rendszere szerint járt el. Ugyanis föllálitotta az asztalon az üres poharakat sorban, mint az olvasószemeket, aszerint többet vagy kevesebbet, amint ünnep vagy hétköznapi lévén, több vagy kevesebb vala szükséges. Akkor a poharakat a teljes lelki megnyugvásra kíváncsított mennyiségben egyszerre mind megtöltötte, hogy ne kelljen azután azzal töltenie az időt.

Mikor minden így elő volt készítve, bezárt ajtókat mögött, hogy senki által meg ne zavartassék buzgóság-teljes munkájában, kezdte az olvasó első szemén, azaz a sorrendben elől álló poháron s égre emelvén tekintetét, a rendes elő- és utóshaj kíséretében kiüríté annak tartalmát. Azután a szoba közepén levő asztalnak hétszeri körülsétálása után ugyanazon módon a másodikat és így tovább, minden újabb hétszeri körülsétálás után a harmadikat, negyediket, mind az egészet a legeslegutolsóig. Egyetlen egyszer sem történt meg, hogy a sorrendet eltévessze; még kevésbé, hogy a már megkezdett gyakorlatot félbeszakította volna. Jaj lett volna annak, ki őt ilyenkor háborgatni meri.

Nem is vala Rebeka néne éke szentebb föladata, minthogy az áhitat ilyen óráiban őrizze Zsemlés András uram szentélyét s távol tartson attól minden lelkes állatot. Rebeka néne vala ugyanis évek hosszú sora óta a Zsemlés András uram testi mivoltának gondviselője s emellett minden külső-belső javainak őrizője. Minden egyebekben teljes szabadság adatott neki, csak hogy Zsemlés András uram boldogságot kereső és élvező ezen munkáját sem ő ne háborgassa, sem pedig más által megzavartatni ne engedje.

gondolatainak sötét vásznát Zsemlés András uram. Lemondani arról a boldog állapotról, mikor az ember nem lát, nem érez, nem tud semmi rosszat, semmit, semmit, csupán csak van és él . . . Ejh, erről lemondani nem lehet. Jöjjön, aminek jönnie kell, megkezdjük az utolsó hordócskát is . . .

. . . De mégis. Az utolsó bor ez, mely a miénk. Ezt kimélni, tartogatni kell. Azért hát szűkebbre szabjuk a mértéket, hogy tovább tartson, mert ha ez elfogy, akkor aztán nincs s nem lesz több. S minthogy így lassabban fogy a bor, nehogy az megromoljon, azért mikor felhozunk belőle, mindig feltöltjük tiszta vízzel. Ennek különben is ez a rendje. Szakértő boros gazdák így kezelik boraikat, tiszta vízzel pótolják az apadást mindig.

Eddig ugyan erre a szakértői eljárásra szükség nem vala, mert a megkezdett hordó hamarabb elfogyott, mint hogy az megromolhatott volna. De lám a szükség milyen jó tanító mester.

És így történt, hogy Zsemlés András uram valahányszor bort hozott föl, mindig ugyanannyi tiszta vizet vitt a bor helyett. A bor fogyott, de azért a hordó mégis mindig tele volt.

És én valóban nem tudom: a bor fogyott-e el minden szilárd elhatározás ellenére olyan gyorsan, hogy ily kezelés mellett sem romolhatott meg; vagy hogy Zsemlés András uram mondott le a boróviásról — ezért sem a chemikus professzorokkal, sem a lélekbuvár tudósokkal meddő vitába nem bocsátkozom. Csak elég az hozzá, hogy megtörtént a megfordított kána csoda, mert a folytonos feltöltés által a bor vízzé változott és így eközben Zsemlés András uram apránként a víz ízéhez s a víz ivásához hozzá szokott.

Amint hogy legjobb tudomásom szerint ezennel tanubizonyságot tehetek arról, hogy Zsemlés András pékmester uram ma már csak vizet iszik és hogy az irigy kartársak átkos konkurencziája s gyalázatos intrikája dacára újra hozzáfogott mesterségéhez s üzlete virágzik és gyarapodik megint.

le és kihágási eset egész nap nem fordult elő. A városban az összes üzletek és vendéglők, borbélyműhelyek egész nap nyitva voltak s több iparosnál a munka rendszeren folyt.

— **Királyunk ő felsége beteg.** Megdöbbenéssel halljuk a szomorú hírt, mely szerint ő felsége a király nagy beteg. A királynak súlyosabb természetű tüdőhurutja van, mely öreg korára való tekintettel komoly aggodalmakra ad okot. A király súlyos betegségének híre országszerte nagy megdöbbenést és politikai körökben érthető izgalmat keltett. A királyi család tagjai a riasztó hír hallatára már Bécsbe érkeztek.

— **Szüret.** A hivatalos szüret f. hó 14-én hétfőn veszi kezdetét. Mint értesülünk az idei bor minőségre nézve sokkal jobb lesz, mint tavaly, mennyiségre nézve kevesebb, mely körülmény egyrészt a filoxera és peronospora pusztítása, másrészt a nagy szárazságnak tulajdonítható.

— **Az oltáregyesület havi szentségimádását** vasárnap, e hó 13-án tartja meg az apácák templomában a szokásos sorrendben d. e. 8 órától kezdőleg. A szentbeszédet d. u. 5 órakor dr. Vass Albert theol. tanár tartja. — A d. u. 4 órai gyűlésre a tagok figyelmét felhívjuk.

— **A székely generális gyűlésen,** amely Aradon f. hó 5-ikén és 6-ikán folyt le, városunkból Balla István áll. el. isk. igazgató és Szöcs Dániel postatiszt vettek részt, mint a helybeli székelytársaság tagjai.

— **A fiatalok elítéltek** részére Gyulafehérvárt létesítendő országos intézet céljaira szükséges telkek megszerzése tárgyában most folynak a tárgyalások a városi tanácsnál.

— **Közös konyha.** A közös konyha f. hó 16-án kezdi meg működését, az az iránt érdeklődők figyelmébe emeljük, hogy belépésüket a működés megkezdése előtt eszközölgék.

— **A falusi koldusok** tovább is akadálytalanul zaklatják városunk közönségét. Valóban már türelmetlen ez a helyzet s bosszantó az a semmibevevés, amit az illetékes hatóság tanúsít minden ezirányú felszólalásunkkal szemben. Ismételten és határozottan követeljük az illetéktelen községbeli koldusok kitiltását.

— **Nagy vasuti szerencsétlenség történt fővárosunk közelében.** A rettenetes katasztrófa részleteit bőven leírják a pesti lapok. Mi ezekre nem terjeszkedünk ki. Csak azt a bűnös könnyelműséget említi meg, mely oka volt ennek a borzasztó szerencsétlenségnek és a mely okozta legnagyobb részt a mostanság oly gyakori vasuti baleseteket. Elindították a teher vonatot, mielőtt az ugyanazon vágányon egy időben érkezendő gyorsvonat beérkezett volna. Sem a tehervonat indítója, sem a gyorsvonat irányítója nem érdeklődött a pálya szabad helyzetéről, elindították vak-tában a vonatokat. A könnyelműsége egy-két vasuti közegnek aztán eltemetett négyet, megbénított 18 embert, s kiszámíthatatlan kárt okozta az államnak. Persze, a nagy politikai tusában nem ér rá az arra hivatott fő-fő felügyelő, hogy megfigyelje, ki-ki hogy teljesíti a kötelességeit.

— **Mintaszüret.** A földmívelésügyi m. kir. minisztérium a helyes szüretelés előmozdítása végett az ország fontosabb szőlővidékein mintaszüreteket tartat. Ezen szüreteken a szőlő szedésétől kezdve annak ki-préseléséig, minden munka be lesz mutatva, a mely munkáknál a ma használatban lévő legjobb és legmegfelelőbb eszközök lesznek használatban. Ilyen mintaszüret lesz a f. évi október hó 18-án Nagynyeden a vinezellériskola szőlőjében és október hó 26-án Czelnán ifj. Gróf Teleki Géza országgyűlési képviselő szőlőjében, amely mintaszüretekre az érdeklődők meghívtnak. A nagyenyedi m. kir. vinezellériskola igazgatósága.

— **Harmadik osztály a gyorsvonaton.** Régi kívánság, hogy az államvasut gyorsvontalaival harmadosztályú kocsikat is járassanak. A kívánság teljesítse érdekében a kereskedelmi miniszter elrendelte, hogy ahol a gyorsvonatok terhelése s a forgalmi és menetrendi viszonyok megengedik, próbaképpen járassanak néhány harmadosztályú kocsit is a gyorsvonatokkal. Az erre vonatkozó kísérletek azonban a vasutasok szerint

arra a tapasztalatra vezettek, hogy a próbavonatok aránytalanul elkésve közlekedtek s ezért elejtették az egész ügyet. Nem tartjuk ezt az érvelést elég világosnak, s látva azt, hogy külföldön mindenütt kitünően bevált a harmadosztályú gyorsvonatok járatása, azt hisszük, hogy csak a mi életszerűségünkön mulik az, hogy nálunk ez az újítás be nem vezethető.

— **Munkás-toborzás Amerikába.** Amerikának több államából, nevezetesen Maryland és Pensylvániából ügynökök járnak mindenfelé munkáscsalogatás végett. Igérnek jó földet a letelepülésre, a szénbányáknál magas fizetést, szép s boldog jövőt, hogy csak menjenek. De mikor kiér a sok pénze árán az ilyen helyre a nép, akkor látja csak milyen bánásmódban részesül és milyen szomorú sors vár rá. Valóságos rabszolgák lesznek odakünn. A hatóságok is figyelemmel kísérik és büntetik azokat a lélekvásárló ügynököket, a belügyminisztérium rendeletben hívta fel erre a hatóságokat.

— **Panasz.** T. Szerkesztőség! Bár többször tette szóvá becses lapja a kanálisok tisztátalanságát, azért mégse történt semminemű intézkedés ezen a közegészségügyre olyannyira veszedelmes állapot megszüntetése érdekében. Most arra kérjük a T. Szerkesztőséget, hogy utasítson minket ebben az ügyben a legilletékesebb faktorhoz. Ki legyen ő és merre van hazája? A rendőrség nem lehet az a bizonyos illetékesség, mert ha ő volna hivatta arra, hogy megrendbirságolja a hanyag háztulajdonosokat, mert ezek elmulasztják a házak előtt elvonuló árok kisépítését és mésztejjel való öntözését, akkor ő azt bizonyosan szigorúan végre is hajtáná. Más valakire hárulhat a nemes feladat, melynek sikeres megoldása az egész város közönségének elismerését és hála-ját érdemelné ki. Ő hozzá óhajtanánk fordulni panaszunkkal és kérni, vesse latba súlyos erejét és vigye keresztül azt, hogy ha már a főtéri járdán szemétként sétálunk, legalább az orrunkat ne facsarja a piszkos kanálisokból felható bűz. Ne sajnálja t. Szerkesztőség közölni velünk a jelentős személy vagy hivatal nevét. Halánkat előre is nyilvánítva maradunk tisztelettel L. S. és S. L. gyulafehérvári lakosok.

— **Válasz.** Akit önök keresnek, az — sajnos, — messze lakik tőlünk. Menjenek kérem az égbe. Ott megtalálják. Földi hatalom erre képtelen. Szerk.

— **Adományok a Gámán Zsigmond alapra.** A néhai Gámán Zsigmond emlékére, fele részben az iparos aggménháznál, fele részben pedig a kolozsvári kereskedő aggménháznál létesítendő alap javára az eddigi gyűjtés eredménye 706 K. 50 f. tesz ki. További adományokat elfogad a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara titkári hivatala.

— **A kolozsvári kereskedelmi és iparkamarához** ujabban a következő pályázati hirdetmények érkeztek. Fogarasi m. kir. ménesparancsnokságtól: A ménes legénység részére 1908. évben szükséges kenyér szállítására. Pályázati határidő 1907. november 5. — M. kir. budapesti I. honvéd kerület hadbiztossága: Honvéd csapatok és intézetek részére szükséges kenyér és zab szállítására. — Marosújvári m. kir. főbányahivataltól: A marosújvári, désaknai és vizaknai m. kir. sóbányahivatal részére szükséges tűzifa, faszén, faggyúgyertya és petroleum szállítására. Pályázati határidő október 21. — Kolozsvári helyőrségi közérkezési bizottságtól: A Kolozsvárt állomásozó cs. és kir. helyőrségi csapatok és katonai intézetek részére 1908. évben szükséges husmennység, továbbá fűszerneműek szállítására. Pályázati határidő 1907. október 12. — Karolina orsz. kórház igazgatóságától: az 1908. évben szükséges kőszén, tűzifa, pirszén szállítására. Pályázati határidő 1907. október 30. — E pályázati hirdetmények a kamara irodájában a hivatalos órák alatt betekinthetők.

— **A készlet gyorsabb eladhatása miatt** Caspari Frigyes és Társai Medgyes, Nagyiküllömege legelőnyösebben ismert faiskolái leszállított áron ajánlják összes faiskolai czikkeiket um.: magonecz, kőmagu és csontár gyümölcsfákat, pöszmété és ribiszke cserjéket, málnákat, földiepret, diszcserejéket, gyümölcsfa vadonokat, sövénynek valót, tülevelű fákat, rózsákat stb. Árjegyzék kívánatra ingyen.

Az élők világa.

A Műveltség Könyvtára.

A polihistorok faja kiveszett az emberiségből. Azok az egyszerre sok ismeretágot művelő agyvelők, a kikiről a tudományok és a kultura története megemlékezik, az emberi ismeretek bővülésével egyre ritkábbakká váltak, s a tizenkilencedik század után, a mikor az emberi megismerés példátlan munkát végzett minden irányban s eladdig alig elképzelt ismeretmennyiséget halmozott fel, egészen letűntek. A modern tudományok állása mellett a polihisztória szinte lehetetlenné vált. És mégis! Szükségünk van az ismeretek bőségére nemcsak abban a szakban, a melyet magunk művelünk hajlamból vagy kenyérkeresetből, hanem minden egyebekben is, ha műveltek akarunk lenni a szó nemesebb értelmében.

Az igszi műveltségnek feltétele minden emberi dolgokban való tájékozottság, melyet nemcsak szakértekből, az életpálya által adott kényszer okából, hanem lelki szükségéből keresünk. Ez alatt nem az értendő, hogy szakszerű avatottsággal ismerjük minden tudományok anyagát; hisz ez a tudományos ismeretek roppant bősége mellett lehetetlen is. Hanem értendő mindenekelőtt minden tudomány elemeinek ismerete, valamint megértése azoknak az elveknek, a melyek a tudományokban uralkodnak. Ez elvek ismeretével áttekintést kap az ember arról az óriási kincséről, a melyet évezredek át az emberiség tudományos ismeretekben összehalmozott, irányt talál a roppant kiterjedésű utvesztőben, könnyebben érti meg a világot, a természetet, a társadalmat, felfog minden új jelenséget, részesevé válik a nagy emberi haladásnak.

Az általános műveltségnek egyéb, hasznathajtó érdemén kívül ez az emberi jelentősége. Lexikonok, enciklopédiák s egyéb sok vastkos kötetből összeállított gyűjtőmunkák nem felelnek meg ennek a célnak, mert vagy kisebbek, s akkor hiányosak, vagy teljesebbek s akkor olyan roppant terjedelműek, mint maga a tudományok összessége. Különböző is bennük elrészletezve, fogalmak, czimszók szerint rendezve vannak az ismeretek, tehát merőben ellenkezőjét adják annak, a mire a modern embernek szüksége van: gyűjteményes, részletező szakmunkát — összefoglaló, átfogó tájékoztató helyett.

Ez alapvető különbségen kívül nem kis szerepe van az általános műveltség céljaira való kevésbé alkalmas voltukban annak, hogy épp terjedelmük miatt körülményes a kezelésük és nehézkes a bennük való eligazodás.

„A Műveltség Könyvtára“ rendkívül szerencsés formája az általános műveltséget nyújtó összefoglaló munkának. Nem száraz részletezést, felsorolást, adatot szolgáltat az olvasónak, hanem összefüggő, érdekes, színes előadást a tudományok és ismeretek egész rendszeréről. Megadja tehát első sorban az áttekintést egy-egy tudományon, együtt annak történetével s világos, közérthető megmagyarázásával azoknak az elveknek, eszméknek, a melyeken az illető tudomány épülete alapszik.

Ennek a magában is kielégítő nagy feladatnak megoldásával azonban nem éri be, hanem adja az egyes ismeretágazatok külön világát részletezve is, élvezetes, könnyen felfogható előadásban, igazi tudományos szelemmel, de a száraz szakszerűség porfelhője nélkül. Pedig ez a porfelhő az, a mely miatt a legtöbb ember vagy nem bírja meglátni az ismereteket, vagy nincs kedve, hogy a porfelhőn keresztül is keresse őket. Forma, előadás, teljesség és magas tudományos szellem dolgában a „Műveltség Könyvtára“ az első ilyen mű munka a világirodalomban. És joggal büszkélkedhetünk, hogy ez a kezdő Magyarországból indult ki, egészében magyar elme kiváló gondolata s részleteiben magyar tudósok elismeréseméltó s az ujnemű feladatban is teljes sikerű munkája.

Mindezt nem lehet elégszer elmondani. Valahányszor ennek a jelentős vállalkozásnak egy-egy új kötete megjelenik, az ember egyre ujabb érdemét fedezi fel ennek a munkának; egy-egy kötetét külön-külön élvezi és méltányolja s csak az új kötet megjelenésekor érzi, hogy a mű ismét meglepetést hozott, valami újat, nem-

MIT IGYUNK ?

hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a **természetes szénsavas** ásványvíz erre a legbiztosabb óvszer.

A mohai Ágnes forrás, mint természetes szénsavdús ásványvíz, föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyuvíz; dús szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző betegek ellen, hanem a benne foglalt gyógyosknál fogva kitűnő szere a legkülönbözőbb **gyomor-, légcső- és húgyszervi betegségeknek.** 26 év óta bebizonyosodott, hogy még **ragályos betegségektől is,** mint typhus, cholera, megkíméltettek azok, akik közönséges ivóvíz helyett a bakteriummentes mohai **Ágnes-vízzel éltek.** Legjelesebb orvosi szak-**tekintélyek által ajánlva.** Számos elismerő nyilatkozat a forrás ismertető füzetében olvasható. Háztartások másféltiterménél valamivel nagyobb üvegekben minden **kétes értékű mesterségesen szénsavval telített víznél,** sőt még a szódavíznél is **olcsóbb;** hogy az **Ágnes-forrás vizét** a legszebb ember is könnyen megszerezhesse, nagyobb **vidéki városokban** lerakatok szerveztettek, ugyanott a forrás leírásának ismertető füzetét **ingyen kapható.** A forráskezelőség. — Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben.

KEDVELT BORVIZ! Főraktár: **Id. Misselbacher J. B.** cégnél **Gyulafehérvárt.** **KEDVELT BORVIZ!**

ÁGNES-

forrást, ha gyomor-, bél- és légesőhurutól szabadulni akarunk.
forrást, ha a vesebajt gyógyítani akarjuk.
forrást, ha étvágyhiány és emésztési zavarok állanak be.
forrást, ha májbajoktól és sárgaságtól szabadulni akarunk.

csak azért, mert új a kötet tartalma, hanem, mert az új kötet a könyvtár egésze is új szint nyert. Ilyenformán a munka igazi és imponáló képe csak akkor fog majd kibontakozni, ha teljes lesz ez a nagyszabású vállalkozás s rövidesen megjelennek az utolsó kötetek is.

Ezt a gondolatot a legújabb és ötödik kötet kelti fel, a mely „Az élők világa” címét viseli s mesterien megírt foglalatját adja az életnek, az életjelenségeknek s az ezek által a természet birodalmában uralkodó élő lények egész világának. Két kiváló természettudósunk Entz Géza és Mágócsy-Dietz Sándor egyetemi tanárok alkották meg ezt a hatalmas kötetet kiváló magyar tudósok közreműködésével. Jelentős munka lenne ez önmagában is, még ha nem is lenne a „Műveltség Könyvtárának” alkotó része. Teljes képet ad az élő világról, a növényekről és az állatokról, valamint magáról az életéről.

Mi az az élet? És honnan ered? ezek döntő kérdései a modern tudománynak és ősrégi talányai az egész emberiségnek.

Beleszólal ez a két probléma mindenbe: a társadalmi életbe, az egyén alakulásába, a leggyakorlatibb gazdasági kérdésekbe s a szellemi és erkölcsi létől való felfogásunkba. A biológia, az életéről való tan az utóbbi évtizedekben uralkodóvá lett a tudományok között, mert rájuttattak, hogy problémáinak megoldása világosságot vetne minden egyéb ismereteinkre, az emberi elme előtt még megoldatlan egyéb kérdések egész tömegére.

Az élet mivolta és eredete a lét rejtélyének kulcsa. Tudni azt, a mi erről szól, amit az emberi elme eddig e téren elért, nemcsak műveltségünknek kelléke, nemcsak szellemi életünk és gyakorlati hivatásunk szükséglete, hanem emberi öntudatunk követelménye is. Az „Élők Világa” gyönyörűen megírt bevezetőben adja foglalatját a biológiának, a problémáknak, a melynek megoldását kutatjuk s az eredményeknek, a melyekre eddig az emberi elme eljutott. Ez a bevezető egyszerre megnyitja a művelt ember szemét a természet igaz látására és elméjét az élőlények roppant világának igazi felfogására.

Megtanulja belőle tudatosan felfogni az életnyilvánulások különbözőségét, a növényi és állati életnek sok közösség daczára való eltérését, a növények és az állatok külön-külön élettanát és boncztanát, leíró természetrajzát és fejlődés tanát. Szóval azt, amit az iskolában külön-külön könyvekben és egymástól elszigetelve tanul az ember, azt ebben a munkában együtt és összefüggően, egymással való kölcsönös vonatkozásaiban tanulja megismerni.

A megismerést a képek rendkívüli sokasága segíti elő. Kilenczedszáz műmelléklet és szövegkép eleveníti meg az írott előadást. Páratlan gazdagsága ez az illusztrációnak s biznysága annak, hogy a szerzők és a kiadó egyaránt felfogták azt a nagy elvet, hogy szemlélet nélkül nincs természetismeret. Hogy ez a szemlélet ne csak sokoldalú és gazdag, hanem hű és érdeklődést keltő is legyen, arra szolgál ennek az új kötetnek is áldozatkész izléses és rendkívül gondnal készült nyomdai kiállítása. Az új kötet, úgy mint mind az eddigi, értékes nyeresége a magyar irodalomnak s a magyar könyvészetnek egyaránt.

Szerkesztői üzenet.

Sz. Gy. Helyben. Munkatársunk, ki a versek közölhetősége feletti bírálatnál van megbízva, jelenleg távol van. Hazatérteig versét ki nem adhatjuk.

Vérszegénységet

rendkívül gyorsan gyógyít a SCOTT-féle Emulsió és az ezen betegségből származó kedélytelenséget, csüggedést és gyengeséget is elhárítja. Az a jó hírnév, melyet a SCOTT-féle Emulsió kivívott, magának, különösen

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védfegyét — a halászt — kérjék figyelembe venni.

vérszegénység

eseteiben, azon alapszik, hogy annak elkészítéséhez azokat a legfinomabb szereket használják, melyek pénzért egyáltalában beszerezhetők, s amelyeket sok évi tapasztalat alapján tudtak felismerni, továbbá, hogy ezen alkatrészek a sajátos SCOTT-féle eljárás által izletes, könnyen emészthető Emulsióvá dolgoztatnak fel. Ennek eredménye ezen készítmény, melynek tápereje felülmúlhatatlan.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fill.

Kapható a gyógyszerárakban.

A társadalom és a nemi kérdés.

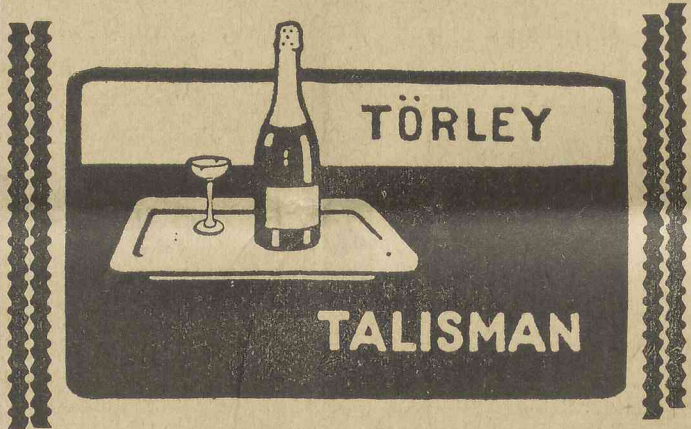
Fényes László szenzációs könyve 80 fillérért minden hírlapárusítónál kapható.

Nyílttér.

(E rovat alatt közöltékért a szerkesztő nem vállal felelősséget.)

Henneberg-selyem csak kizárólag — fekete, fehér és színes, 60 kr.-tól 11 frt. 35 kr.-ig méterenkint blouzoknak és ruháknak való. Bérmentve és **megvámolva** házhoz szállítva. Dús mintaválaszték posta fordultával.

Henneberg selyemgyár Zürich.

Császárfürdő Budapesten. Nyári és téli gyógyhely, a Magyar irtalmasrend tulajdona. Elsőrangú kéneshévízü gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdő, uszodák, török-, kő- és márványfürdők; hőlé-, szénsavas- és villamosvíz-fürdők. Ivó- és belégzési kúra. 200 kényelmes lakószoba. Szolid kezelés, jutányos árak.

Prospektust ingyen és bérmentve küld

Az igazgatóság.

Nagyságos asszony.

tudja-e, hogy a maláta-kávé vásárlásánál miért kell Önnek a »Kathreiner« nevet hangsúlyozni?

Mert különben annak az esh. tősegné teszi ki magát, hogy kétes értékű utánzatot kap, mely a »Kathreiner«-t kiténtető, minden előnyt nélkülöz.

Csakis a **Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé**

birja, különleges előállítás! módszere révén, a gyarmatkávé ízét és zamatját.

Méltóztassék azért, Nagyságos asszony, jól emlékezetébe vénsi, hogy a valódi »Kathreiner« csakis zárt eredeti csomagokban kapható »Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé« felirattal és Kneipp páter arcképével, mint védjeggyel.

Nagyon czélszerű utazás alkalmával. Rövid használat után nélkülözhetetlen. **Égészségügyileg megvizsgálva.**

elt Bécsben, 1887. július 3-án.

Kalodont

nélkülözhetetlen

fogápoló szer.

Előkelő higienikusok állítása szerint a fogak és a száj ápolásához egészségünkre nézve nélkülözhetetlen. Nevezetesen a gyomorbetegségeket lehet ezen szer használata folytán elhárítani. Ennélfogva a **Kalodont**, mint leghasznosabb szer lett elismerve, melynek antiseptikus hatása a fogak tisztítását előnyösebben eszközözi, mint a mechanikai uton való tisztítás.

Kérje ingyen

és bérmentve magyar nyelvű, gazdagon illusztrált főárjegyzéket, 3000-nél több rajzzal, mindenemű **nikkel-, ezüst- és aranyórák**, valamint mindenemű **szolid arany és ezüst áruk, hangszerek, acél- és bronzok sub.-ról eredeti gyári árban.** Nikkel remontoir óra. — K 8.—
System Roskopf patent óra. — K 4.—
Svájci eredeti system Roskopf patent óra. — K 5.—
Bejegyzett „Sas Roskopf” nikkel rem. óra. — K 7.—
Ezüst remontoir óra „Glória” mával. — K 7.80
Ezüst remontoir óra dupla fedővel. — K 11.50
Ébresztőóra K 2.90, Konyhaóra. — K 3.—
Schwarzwaldi óra K 2.80. Kakukóra. — K 8.50
Minden óráért 3 évi írásbeli jótállás. — **Ninosen kockázat! Beoszerelés megengedve, vagy a pénz vissza!**
KONRAD JÁNOS
Első óra gyár és szétválasztósi áruház,
Brux 1244 szám. (Csehország.)

Sz. 6506--1907. tlkvi.

Arverési hirdetmény kivonat.

A gyulafehérvári kir. törvényszék, mint tlkvi bíróság közhirrre teszi, hogy Pap János oláhdályai lakos végrehajthatónak Csuka Joané oláhdályai lakos végrehajtást szenvedő elleni 19 kor. tőkehátralék követelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében az o. dályai 1276. sz. tjkvben A + 2. rndsz. és az oláhdályai 1318. sz. tjkvben A + 6. rsz. ingatlanból Csuka Joanét illető 1/12-ed rész jutalékára összesen 689 K. 80 fill. becsárban az árverést elrendelte és hogy a fenn megjelölt ingatlanok **1907. évi október hó 16-ik** napján d. e. 9 órakor O.-Dálya község házában megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is eladatnak.

Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át készpénzben, avagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában előírt arfolyammal számított és az 1881. november 1 én 3333. sz. a. kelt I. M. rendelet 2. §-ában kijelölt értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy annak az 1881. LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék tlkvi hatósága.

Gyulafehérvár, 1907. évi augusztus hó 31-én.

A kivonat hitelességét igazolja

Bohuczky János tlkvi kiadó.

MEGHIVÓ.

A gyulafehérvári kerületi munkásbiztosító pénztár t. hó 20-án a pénztár helyiségében

közgyűlést tart,

melyre a kiküldöttek, kik az 1907. évi XIX. tcz. alapján választattak meg, ezennel meghívotnak. Határozatképes a közgyűlés a megjelentek számára való tekintet nélkül is.

Gyulafehérvárt, 1907. október hó 6.

Az elnökség.

T Á R G Y:

1. Az igazgatóság és felügyelőbizottság az egyenlőség elve szerinti kiegészítése.
2. Az országos pénztár közgyűlési kiküldötteinek és póttagjainak megválasztása.
3. A választott bíróság ülnökeinek és azok helyetteseinek a megválasztása. (20 ülnök és 10 helyettes ülnök.)
4. Az 1907. évi június hó 30-ig gyűjtött vagyonnak miként történt felhasználásáról szóló jelentés.

Munk R. és Társa, Karánsebes.

Hordó-, parkett- és faárugyár

ajánlja készítményeit:

bükk- és tölgyfa-parketta legjobb kivitelben, (kartellen kívül) **fagyapot**, szőlő- és gyümölcsösomagoláshoz **állványok**, szőlő- és gyümölcs eltartásához.

Különlegesség:

**téglaszáritó
keretek,**

hornyolt és hódfarku téglák szárításához.

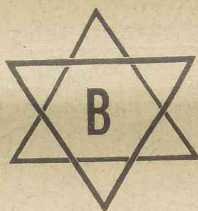
Pártoljuk a hazai ipart!

Ha mosószappant vásárol, kérjen „csakis“

Breckner János-féle
SZAPPANT

A legjobb és

Véd.

legolesőbb hazai

jegy.

gyártmányu

mosószappan.

Csak egy papírt szívunk, ez pedig

ABADIE

Keil-lakk

legkitünőbb mázó-ló-szer puha padló számára.

Keil-féle viaszkenőcs kemény padló számára.

Keil-féle fehér „Glasur“ fénymáz 90 fill.

Keil-féle arany-fénymáz képkereteknek 40 fill.

Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:

J. B. MISSELBACHER SEN. CZÉGNÉL GYULAFEHÉRVÁRT.

Szászrégen: **C. TRAUGOTT KOSCH.**

Világkiállítás Sz. Louis 1904 legfőbb különtes „Grand Prix“

Globusz
fémtisztító
kivonal

minden más tisztítószer felülmul

Új találmány

minden betegség ellen.

A gyomorhajt csirájában kiöli a szabadalmat nyert, állítható gyomorvédő öv. Hatása rögtön. A gyomorhülésből eredő, halálosnak gondolt gyomorgörös, hasmenés, hascsikarás, epe-, vese- baj és minden belbetegség ellen. Bizonyítják a folyton érkező hírlapok és orvosi ajánló nyilatkozatok. Ára az I. sz.-nak, mely a legfőbb különtes 5 K. 50 f.; a II. sz.-nak túlnagy termékekre 4 K. 50 f.; hátvédővel együtt (gyomor- és hátvédő) tüdőbajosoknak és derékfájásoknak az ára 6 K. 50 f. és 8 K. 50 f. Rendelésnél méret nem szükséges, esetleg a derék körmérete elegendő, jelezve, férfi vagy női. A pénz megküldésére vagy utánvétellel megküldi:

Takáts Dániel Nagyvárad, Sorompó-utca.

Utánzás tilos!

Törekvő emberek figyelmébe!

T. Szücs Mihály és Társa cég Nagyváradon, füzes fatelep 3 sz. alatt ajánlja új alakú és igen czélszerű törvényesen védett **saját rendszerű hornyolt cizement tetőcserép kézi gépeit**, cizement és homok keverékből előállítandó igen szilárd tetőcserép gyártására, mely által homokos vidéken, vagy homokos folyó közelében kevés befektetéssel **nagy jövedelmet biztosító üzlet létesíthető**. Nagyobb mennyiségű üzleti gyártáshoz gépeinkkel társul is elmegyünk.

Építésszek és uradalmak saját használatra is gazdaságosan gyártathatják, mivel a gépek hordozhatók és bárhol felállíthatók. Az üzlet bekezdésére legalkalmasabb az őszi idő.

Kérjük mielőbb érdeklődni, bővebb értesítést személyesen vagy levél útján fenti cégtől beszerezni szíveskedjék, hol a gyártás módja a kész cserép és az azzal eszközölt tetőfedés is megtekinthető.

A legújabb szenzáció!

!! 5 kedvelt operette ingyen. !!

5 kedvelt operettet ingyen kap minden vevő aki nálam vásárol **egy Operette-Gramofont.**

Ára 30 korona teljes felszereléssel együtt. Az „Operette-Gramofon“ az 5 nagy patent lemezzel együtt, kapható egyedül csakis:

WÄGNER a „Hangszer Király“-nál

Magyarország legnagyobb raktára különleges és műkedvelői hangszerekben. — Budapest, VIII., József-körút 15/v. Szabad megtekintés. Telefon 67—85. Szabad megtekintés.

Védjegy: „Horgony“

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyított háziszser, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult köszvény, osztnál és meghüleséknél, bedörzsöléskeppen használva. Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzőssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K1.40 és K2.— és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

D. Richter gyógyszerlára az „Arany oroszlánhoz“, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

A készlet gyorsabb eladhatása miatt **Caspari Frigyes és Társai** (Medgyes, Nagyiküllömege)

faiskolái

leszállított áron ajánlják összes faiskolai cikkeit u. m.: magonez, kőmagu és csontár gyümölcsfákat, pőszméte és ribizske cserjéket, málnákat, földiepret, díszcserjéket, gyümölcsfa vadonezokat, sövénynek valót, tülevelű fákat, rózsákat stb.

— Árjegyzék kívánatra bérmentve. —

ELADÓ

a Központi Kávéházat magában foglaló **Schusztér József-féle HÁZAS TELEK.**

A nagyterjedelmű és tekintélyes jövedelmet hajtó házbirtok megvétele iránt értekezhetni a tulajdonosnéval Gyulafehérvárt az eladó házban levő lakásán.

MACH-féle szabad.

Segésségi nadrágtartók

Úrak részére a 50, 75, 100, 140, 190, kr., fiúk részére a 35, 42 és 50 kr. — Kaphatók mindenütt.

Ezek egészségessé és kényelmessé teszik a nadrágviseletet, mivel a kengyel a csatlban minden mozgásnál eltolódik (1. ábra), továbbá azért, mert a nadrágtartók jó, nyújtható szalagból vannak előállítva és szilárd, rozsdamentes csatlakkal felszerelve.

Gombelvezetés sincs többé! mert a nadrágtartókat nem kell a nadrághoz gombolni (1. ábra), a gombok pedig csak a polytonos használat által szalagok le. Az öltözködés is gyorsabban végezhető. Különs előny van abban, ha minden nadrághoz egy készlet tartalek-kengyelt (2. ábra) is kiegészítésként szerzünk be és azokat **nadrágakasztó** től használjuk. Ha a nadrág a három ily kengyelen fel lesz akasztva, önsulya által kismúl és megtartja sima, ráncz nélküli formáját a nélkül, hogy vasalni kellene.

Gyáram a legmodernebb géptípusra van berendezve. Nagy mennyiségben csak nadrágtartókat gyártok. Az ökszerű gyártás pedig arra kópsit, hogy jobb minőségű és a közönségeseknél **25 százalékkal olcsóbb** nadrágtartókat szállíthatok.

Cs. kir. szab. nadrágtartó-gyár

FR. MACH, BRÜNN.

A Nádparipa-Liliomtejszappan

Bergmann és társától Drezda és Tetschen a)E. marad a naponta beérkező elismerő nyilatkozatok szerint a leghatásosabb minden gyógyszerárban közt szeplők ellen is. Használata az arczbőrt puha bársonyossá teszi és rózsásúszint idéz elő. — Kapható 80 filléres darabokban minden gyógyszerárban, drogueria-, parfin-, szappan- és fodrász-üzletben.

Pesti Magyar Kereskedelmi Bank nagyszebeni fiókja

Alapított 1841-ben.

Nagypiac 2. szám.

Alapított 1841-ben.

Alaptőke és tartalékalapok 92 millió korona.

Betétek elfogadása takarékpénztári könyvecskére folyó számlára és pénztári jegyekre.

Értékpapírok, idegen pénzek, ércpénzek vétele és eladása.

Értékpapírok átvétele őrzésre és kezelésre.

Kölcsönök nyújtása értékpapírokra mérsékelt kamattal.

Szelvények és kisorsolt értékek beváltása.

Bel- és külföldi váltók és utalványok leszámítása, illetve vásárlása.

Katonai házassági óvadékok beszerzése.

Sorsjegyek árfolyamvesztés elleni biztosítása.

Tőzsdei megbízások teljesítése.

Tőkebefektetésre különösen alkalmasak a Pesti Magyar Kereskedelmi

Bank 4% és 4 1/2% adómentes záloglevelei és községi kötvényei, melyek a közigazgatás minden ágazatában biztosítékkal és bánatpénzül elfogadhatók. Ezen óvadékképes záloglevelek és községi kötvények árpénzek elhelyezésére, valamint katonai házassági óvadékokra alkalmasak.

Minden a bank és takarékpénztári üzlettel kapcsolatos ügyben úgy szóbeli, mint írásbeli úton díjmentes felvilágosítás.

Megjelent a „Műveltség Könyvtára“ ötödik kötete:

AZ ÉLŐK VILÁGA

817 szövegképpel, 35 színes és fekete melléklettel. A Műveltség Könyvtára további kötetétől fél-évi időközönként jelennek meg.

NÖVÉNY ÉS ÁLLATORSZÁG

szakírók közreműködésével szerkesztik:

Entz Géza és Mágócsy-Dietz Sándor

egyetemi tanárok.

Az élők világa című kötet tartalma:

Bevezető	Irta Entz Géza.
A növénytan története	Irta Klein Gyula.
A növényi test alaki tulajdonságai	Irta Filarszky Nándor.
A növények belső szerkezete	Irta Tuzson János.
A növények életfolyamatai	Irta Mágócsy-Dietz S.
A növényország rendszeres áttekintése	Irta Tuzson János.
Az állattan fe adatai, ágazatai és története	Irta Entz Géza.
Az állatok szervezete, élete és fejlődése	Irta Gorka Sándor.
Az állatok rendszere	Irta Soós Lajos.
Az állatfajok származása	Irta Gorka Sándor.
Betűrendes név- és tárgymutató.	

A Műveltség Könyvtára óriási sikere páratlan a magyar könyvpiacon. — A vállalatnak nagy kelendősege legjobban bizonyítja, hogy a Műveltség Könyvtára a magyar közönség szükségletének teljesen megfelel.

A MŰVELTSÉG KÖNYVTÁRA

a következő kötetekből áll:

Első sorozat.

- MEGJELENTEK I. A technika vívmányai.
II. Az ember.
III. A világegyetem.
IV. A föld.
V. Az élők világa.

Sajtó alatt! Sajtó alatt!

Második sorozat.

Sajtó alatt! Sajtó alatt!

I. A művészet könyve. Irod., tört. és művészeti ismeretek.

II. A magyar irodalom története.

III. Az ókor és középkor története.

IV. Az újkor és legújabb kor története.

V. Magyarország története.

VI. A világirodalom története.

Egy-egy kötet ára diszkrét 24 K

Egy-egy sorozat ára hat kötetben felbörkötésben 144 K

A tízenkötetből álló teljes munka ára felbörkötésben 288 K

Megrendelhető bármely hazai könyvkereskedésben havi 4 koronás részletekre.

Kérjen az egyes kötetekről, vagy az egész munkáról külön prospektust, melyet a könyvtárnál vagy a kiadó társulatánál A. Heineken kiadó és nyomdai r.t., Budapest, Rákóczi-út 84.

A Műveltség Könyvtárából eddig 60.000 kötet adatott el.

FISCHER ÉS TSA NAGYENYED

FA- és SZŐLŐISKOLÁK

1,000.000 szőlőiskola. Euro-pai és amerikai sima és gyökerező vessző. Különlegesség: üzemesszőlő-iskolák.

150.000 Gyümölcsfa csemete, 1,000.000 Gyümölcsfa-alany, 1,000.000 Élő sövény csemete, 1,000.000 Élő sövény csemete, 1,000.000 Élő sövény csemete, 1,000.000 Élő sövény csemete, 1,000.000 Élő sövény csemete, 1,000.000 Élő sövény csemete.

Árjegyzék ingyen.

30.000 Kiváló szép beszüccselt és boszniai szilvafa csemete.

120 kat. hold művelési terület.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐI

SZÉNSAV-MŰVEK

ujjonnan berendezve kartelen kívül szállítanak azonnal bármilyen mennyiségű természetes vegyileg legtisztább folyékony

SZÉNSAVAT

a világhírű buziásfürdői szénsavtorrásokból szodavizgyártáshoz, vendéglősöknek és egyéb ipari célokra. ÖSSZENEMTÉVESZTENDŐ mesterségesen előállított, kevesebb kiadás szénssavval

Megbízható, szigorúan leltáriismeretes kiszolgálás!

Buziásfürdői ásvány- és gyógyvizek

egész és fél literes üvegekben.

!! Szív-, vese- és hólyagbántalmaknál utól nem ért gyógyhatás !!

Elsőrendű asztali víz!

Felvilágosítással készségesen szolgál

Muschong-buziásfürdői szénsavművek és ásványvizek szétküldési telepe Buziásfürdőn.

Sürgönyeim: Muschong, Buziásfürdő. Interurban telefon 18.

ÓH JAJ!

Megfojt ez az átkozott köhögés!!

Köhögés, rekedtség

és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 és 2 korona. Próbadoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR” gyógyszerár Budapest, VI., Váci-körút 17.

ÉLJEN!

Egger mellpasztillája csakhamar meggyógyított!

KAPHATÓ:

Gyfehérvárt: Frölich Gyula, Vlár Miklós, Nagy Endre gyógyszerárakban.

Nagyenyeden:

Oberff J. örökösei, U. Kovács József gyógyszerárakban.

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságú Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

PORTLAND-CZEMENT-gyár Brassóban.

Itt helyben kapható id. Misselbacher J. B. cégnél.

Nyomatott Papp György könyvnyomdájában Gyulafehérvárt.